

РОБЕРТ-ЛУЇС СТВЕНСОН

ОСТРІВ СКАРБІВ

Переклад з англійської
Віктора Губарева

Львів
Урбіно
2018

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

УДК 821.111.=030.111=161.2

С 80

Robert Louis Stevenson
TREASURE ISLAND

Стівенсон, Роберт-Луїс

С 80 Острів Скарбів : роман / Роберт-Луїс Стівенсон; пер. з англ. та прим. Віктора Губарева. – Львів : Урбіно, 2018. – 272 с.

ISBN 978-966-2647-52-5

«Острів Скарбів» – найвідоміший пригодницький роман шотландського письменника Роберта-Луїса Стівенсона про пошуки скарбів, захованих на далекому острові піратами. Головний герой та оповідач, юний Джим Гокінс, після низки несподіваних пригод вирушає разом із друзями до таємничого Острова Скарбів. Експедицію організовано, здається, бездоганно: чудовий корабель, достатньо харчів та питної води, багато зброї та віддана команда моряків. Ніхто не підозрює, що частина команди прагне сама заволодіти коштовностями й позбутися чесних людей – сквайра Трелоні, доктора Лівсі, капітана Смоллета й самого Джима, яким доведеться виявити неабияку мужність, винахідливість і людяність, щоб не стати жертвами підступних і жадібних піратів.

Роман видано в новому перекладі Віктора Губарева, найвідомішого українського дослідника історії піратства.

УДК 821.111.=030.111=161.2

© Видавництво «Урбіно»,
українське видання, 2018
© Віктор Губарев, переклад, 2018
© Юрій Симотюк, обкладинка
та ілюстрації, 2018
Всі права застережено

ISBN 978-966-2647-52-5

[Купить книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

*С. Л. О. [Семюелу-Ллойд
Озборну], американському
джентльменові, відповідно
до класичного смаку якого
цю історію було задумано
та нарешті завершено,
із вдячністю за численні
чудові години та щирими
побажаннями присвячує
його люблячий друг – автор.*

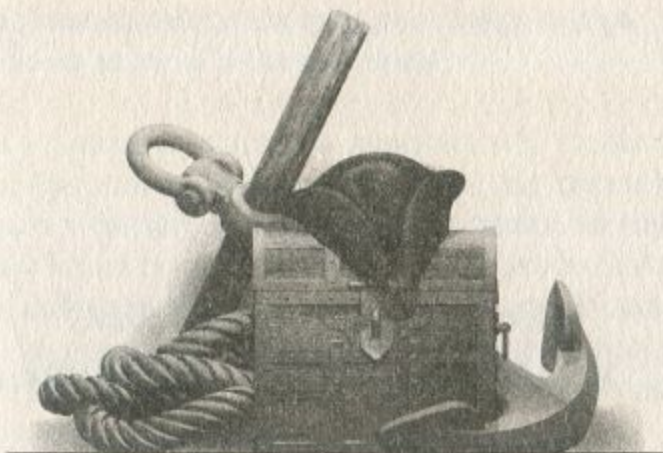
ПОКУПЦЕВІ, ЩО ВАГАЄТЬСЯ

Як повісті про моряків,
Про острови, пригоди, шквали,
Про тайни схованих скарбів
І мандрівців, що їх шукали,
Про лиходіїв, що зливали
Людською кров'ю чардаки,
– Як до смаку тобі припали,
Юначе, давні ті книжки,

Як Купер, Белентайн старий
Для тебе автори бажані,
– До рук ти сміливо бери
Просте моє оповідання.
Коли ж вітрила в океані
Тебе не надять, – то покинь:
Хай зникне в тьмі пірат останній,
А з ним і я, як марна тінь*.

---

* Вірш у перекладі Максима Рильського.

ЧАСТИНА ПЕРША
СТАРИЙ БУКАНІР*

---

* *Буканір* (англ. buccaneer) – американський пірат. Буканірами англійці називали морських розбійників, які грабували судна та прибережні поселення в Америці в XVII–XVIII століттях. Термін походить від французького слова «буканьєр» (boucanier), яким у другій половині XVII століття називали вільних мисливців на Антильських островах.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Розділ 1

СТАРИЙ МОРСЬКИЙ ПЕС*

У ЗАЇЗДІ «АДМІРАЛ БЕНБОУ»

Оскільки сквайр Трелоні, доктор Лівсі та решта джентльменів просили мене написати все, що я знаю про Острів Скарбів, від самого початку до кінця, нічого не приховуючи, окрім місця розташування цього острова – лише тому, що там ще є скарби, які ми не вивезли, – року 17... від Різдва Христового я беру перо й подумки повертаюся в ті часи, коли мій батько тримав заїзд «Адмірал Бенбоу» й засмаглий старий моряк зі шрамом від шаблі винайняв кімнату під нашим дахом.

Я пам'ятаю, ніби це було вчора, як він, важко ступаючи, підійшов до дверей заїзду, а його моряцьку скриню тягли за ним на візку; це був високий, міцний, огрядний чоловік із брунатним обличчям; смоляна косичка спадала на плече його засмальцьованого синього каптана; руки були обдерті та посічені шрамами, із чорними поламаними нігтями, а щоку перетинав брудний, багряно-білий рубець від шаблі. Пам'ятаю, як він, оглянувши бухту й присвиснувши, – така в нього була звичка, – раптом загорланив стару моряцьку пісню, яку потім часто наспівував:

* В англійській літературі «морськими псами» (sea dogs) називали корсарів часів правління королеви Єлизавети I Тюдор (1533–1603).

*П'ятнадцятеро хлопців на скриню мерця,
Йо-хо-хо ще й плящина рому!*

Усе це – високим, старечим, деренчливим голосом, який, здавалося, був налаштованим і зірваним під скрип кабестана*. Потім він грюкнув у двері кінцем схожої на ганшпуг** палиці, яку носив із собою, а коли мій батько вийшов, грубо зажадав склянку рому. Коли ром принесли, він випив його повільно, як справжній поціновувач, намагаючись уловити смак, і все ще роздивлявся довкола: то на скелі подивиться, то на нашу вивіску.

– Зручна бухта, – сказав він нарешті, – і затишний шинок. Багато відвідувачів, приятелю?

Батько відповів, що ні, відвідувачів дуже мало, а збитки великі.

– Ну, тоді, – сказав він, – цей причал саме для мене... Агов, друже! – Він гукнув до чоловіка, що котив його візок. – Гайда до борту та допоможи мені витягнути цю скриню нагору. Я залишуся тут на деякий час, – додав він. – Чоловік я невибагливий: ром, бекон, яйця – от і все, що мені потрібно, та ще той мис, з якого добре стежити за відправленням кораблів... Як мене звати? Зовіть мене капітаном... О, я бачу, що вас непокоїть... Тримайте!

І він кинув кілька золотих монет на поріг.

– Можете нагадати мені, коли я маю платити знову, – сказав він, дивлячись суворо, як справжній командир.

---

* *Кабестан (мор.)* – лебідка з вертикальним валом, на який намотується линва чи ланцюг. Використовується в морській справі для підйому якорів, підтягування суден до причалу тощо.

** *Ганшпуг (мор.)* – дерев'яна палиця, держак. За допомогою ганшпугів моряки повертали кабестан. Окрім того, ними користувалися під час бійки.

Дійсно, хоч одяг його був поганим, а мова грубою, він не був схожий на людину з бака* – радше на першого помічника капітана або шкіпера**, що звик роздавати команди й навіть стусани. Чоловік, який прикотив візок, розповів нам, що поштар висадив цього моряка вчора вранці біля заїзду «Король Георг», що він розпитував, які заїзди є на узбережжі й, почувши, як я гадаю, добрі відгуки про нас та опис нашого безлюдного місця, віддав йому перевагу над іншими, аби оселитися саме тут. І це все, що нам удалося дізнатися про нашого гостя.

Зазвичай він був дуже мовчазним чоловіком. Весь день тинявся берегом бухти або піднімався на скелі з мідною підзорною трубою; вечорами ж сідав у кутку вітальні біля вогнища й пив дуже міцний ром, ледь розведений водою. Здебільшого він не озивався, навіть коли до нього зверталися, лише зиркне зненацька й люто та почне сопіти носом, як туманний горн***; ми та люди, що заходили до нас, незабаром звикли не звертати на нього уваги. Щодня, повернувшись зі своїх мандрів, він запитував, чи не проходили дорогою якісь моряки. Спочатку ми думали, що йому потрібна відповідна компанія, і тому він ставить такі питання, проте згодом почали розуміти, що він, навпаки, бажає уникнути зустрічі з ними. Коли який-небудь моряк зупинявся в «Адміралі Бенбоу» (тоді, як і тепер, дехто робив це, прямуючи узбережжям до Бристо-

* *Бак (мор.)* – надбудова в носовій частині корабля. У часи вітрильного флоту бак був місцем перебування звичайних матросів. Капітан та офіцери мешкали на протилежному боці судна – на юті.

** *Шкіпер (мор.)* – капітан торговельного судна, який на невеликих вітрильниках міг також виконувати роботу штурмана (майстра-навігатора).

*** *Туманний горн (мор.)* – звуковий сигнальний пристрій, який використовується на кораблях та маяках у туманну погоду.

ля*), він уважно розглядав його крізь фіранку на дверях, перш ніж увійти до вітальні; і завжди намагався бути тишим за мишу, коли туди заходив хтось схожий на моряка. Але принаймні для мене тут не було жодного секрету, оскільки я, у певному сенсі, став співучасником його тривоги. Одного разу він одвів мене вбік і пообіцяв давати першого числа кожного місяця срібну монету вартістю чотири пенси**, якщо я лише «виглядатиму одного моряка» й повідомлю йому відразу, щойно той з'явиться. Досить часто, коли наставало перше число місяця і я звертався до нього за своєю платнею, він лише сопів носом, витріщивши очі; утім, ще до кінця тижня, добре все обмізкувавши, приносив мені обіцяну чотирипенсову монету й повторював свій наказ «виглядати одного моряка».

Годі й казати, як цей чоловік заволодів моєю увагою! Штурмовими ночами, коли вітер шарпав стіни будинку, а прибії ревів у бухті, розбиваючись об скелі, мені ввижалися його численні спотворені, диявольські образи. Нога капітана була відтята інколи до коліна, а то й до стегна; іноді він уявлявся мені монстром – страшною потворою, нога якої росла від середини тулуба. Найгіршим нічним маревом було бачити, як він переслідує мене, перестрибуючи через паркани та рови. Можна сказати, що я дуже дорого заплатив за мої щомісячні чотири пенси тими огидними видіннями.

Утім, хоча мене дуже лякала думка про одного моряка, самого капітана я боявся значно менше, ніж будь-хто інший з його знайомих. Траплялися вечори, коли він випивав більше рому з водою, ніж його голова могла витримати; і тоді

---

* *Бристоль* – портове місто на західному узбережжі Великої Британії.

** *Пенс* або *пенні* – стародавня англійська срібна монета, яку від кінця XVII століття карбували також з міді. 100 пенсів дорівнювали 1 фунту стерлінгів.

він сідав та співав свої нечестиві, стародавні, дикі морські пісні, ігноруючи будь-кого; а інколи замовляв випивку на всіх та змушував присутніх, які аж тремтіли від страху, слухати його розповіді або хором підспівувати. Часто-густо я чув, як будинок здригається від «*Йо-хо-хо ще й плящина рому*», усі відвідувачі, хто дорожив своїм життям, під страхом смерті приєднувалися до хору, і кожен намагався співати голосніше за іншого, аби не наразитись на зауваження, бо під час таких нападів капітан був найавторитетнішим з усіх. Він міг грюкнути кулаком по столу, аби всі замовкли, чи спалахував гнівом, коли його про щось запитували або, навпаки, коли ніхто не ставив запитань: він сприймав це так, ніби компанія не уважно слухає його розповідь. І нікого не випускав із заїзду, поки не напивався до нестями й не йшов, хитаючись, спати.

Його розповіді були переважно про те, що лякало людей найбільше: жахливі історії про страту через повішення, «прогулянку по дощці»*, про шторми на морі, про острови Драй-Тортугас**, злочинські подвиги та місця на Іспанському Мейні***. Згідно з його зізнанням, він жив серед найстрашніших злочинців, яким Господь дозволив колись вийти в море, і мова, якою він розповідав ці історії, шокувала наших простодушних сільських жителів майже так само, як і злочини, що їх він змальовував. Мій батько завжди казав, що ми збанкрутуємо, оскільки люди незабаром перестануть навідуватися

* «*Прогулянка по дощці*» – вигаданий літераторами XIX століття піратський звичай покарання бранців. Жертву примушували йти по дощці, покладеній на борт судна, поки людина не падала в море.

** *Драй-Тортугас* – невеличкі острови поблизу південно-західного узбережжя Флориди (зараз – у складі штату Флорида, США).

*** *Іспанський Мейн* – англійська назва іспанських володінь на американському континенті. Назва переважно застосовувалась для материкових колоній Іспанії, які омивалися Карибським морем та Мексиканською затокою.